

T.B.M.M.

ÇÜMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih : 29 Nisan 2026

Sayı : 18689

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

44045

Aşağıda belirtilen sorularımın, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.
27.04.2026

Av. Mahmut TANAL
CHP Şanlıurfa Milletvekili

Şırnak ili Silopi ilçesinde faaliyet gösteren termik santral, yalnızca enerji üretimi kapsamında değerlendirilemeyecek ölçüde çevresel, ekolojik ve halk sağlığı bakımından ciddi riskler doğurmaktadır.

Şırnak Çevre Durum Raporu verilerine göre yalnızca 2024 yılı içerisinde 840.682 ton asfaltit yakıldığı; bunun sonucunda 262.636 ton uçucu kül ve 192.521 ton katı atık oluştuğu belirtilmektedir. Bu büyüklükteki atık üretimi, bölge ekosistemi üzerinde ağır ve süreklilik arz eden bir baskı oluşturduğunu açıkça göstermektedir.

Termik santrallerden kaynaklanan kükürt dioksit (SO₂), azot oksitler (NO_x), partikül madde, ağır metaller ve diğer kirleticiler yalnızca hava kirliliğine yol açmamakta; aynı zamanda toprağa, suya ve mera alanlarına taşınarak tarım, hayvancılık ve insan sağlığı üzerinde uzun vadeli ve geri dönüşü zor etkiler yaratmaktadır.

Özellikle santralin Hezil Çayı havzası ile ilişkisi, meseleyi yalnızca hava kirliliği boyutunun ötesine taşıyarak su hakkı, havza korunması ve ekolojik denge açısından da değerlendirilmesi gereken bir durum haline getirmektedir.

Anayasa'nın 56'ncı maddesi uyarınca herkes sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir ve çevrenin korunması devletin yükümlülüğündedir. 2872 sayılı Çevre Kanunu ile ilgili çevre mevzuatı kapsamında kirletici faaliyetlerin denetlenmesi, sınırlandırılması ve gerekli yaptırımların uygulanması idarenin açık sorumluluğudur.

Buna rağmen yüz binlerce ton atık üreten, ağır metal yükü oluşturan ve su kaynakları üzerinde etkili olan bu tesisin yeterli, düzenli ve şeffaf biçimde denetlenip denetlenmediği; oluşan çevresel etkilerin etkin şekilde izlenip izlenmediği ve gerekli idari tedbirlerin alınıp alınmadığı hususunda kamuoyu bakımından ciddi soru işaretleri bulunmaktadır.

Bu bağlamda;

1. Silopi Termik Santrali'nde 2024 yılı içerisinde yakıldığı belirtilen 840.682 ton asfaltit sonucu oluşan 262.636 ton uçucu kül ve 192.521 ton katı atığın bertarafı nasıl yapılmaktadır? Bu atıkların depolandığı sahalar mevzuata uygun mudur?
2. Söz konusu atık depolama sahalarının yeraltı ve yerüstü sularına sızıntı riski bakımından düzenli olarak denetlenip denetlenmediği ve bu denetimlere ilişkin raporların içeriği nedir?

3. Santral kaynaklı SO₂, NO_x, partikül madde ve ağır metal emisyonları bakımından son 5 yıl içerisinde kaç denetim yapılmıştır? Bu denetimlerin sonuçları nelerdir?
4. Son 5 yıl içerisinde santral hakkında çevre mevzuatına aykırılık nedeniyle idari para cezası, faaliyet kısıtlaması veya başka bir yaptırım uygulanmış mıdır?
5. Santralin faaliyetlerinin Hezil Çayı ve bağlı su kaynakları üzerindeki etkilerine ilişkin Bakanlığınızca yapılmış hidrolojik, toksikolojik veya ekolojik etki analizleri bulunmakta mıdır?
6. Bölgede toprak, mera ve tarım alanlarında ağır metal birikimi yönünden ölçüm yapılmış mıdır? Yapıldıysa sonuçları nelerdir?
7. Santral emisyonlarının Silopi ve çevresinde solunum yolu hastalıkları, kanser vakaları ve diğer halk sağlığı etkileriyle ilişkisine dair Sağlık Bakanlığı ile ortak yürütülen bir çalışma bulunmakta mıdır?
8. Santralin kullandığı su miktarı yıllık ne kadardır? Bu kullanımın havza dengesi ve tarımsal sulama üzerindeki etkileri incelenmiş midir?
9. Avrupa Birliği çevre normları ve emisyon standartları bakımından santralin filtre ve arıtma sistemleri yeterli midir? Sürekli emisyon ölçüm verileri kamuoyuna neden düzenli ve şeffaf biçimde açıklanmamaktadır?
10. Uçucu kül depolama sahalarının bağımsız kuruluşlar tarafından denetlenmesine yönelik bir mekanizma bulunmakta mıdır?
11. Bakanlığınız, Silopi Termik Santrali için bağımsız bilim insanları, üniversiteler ve meslek odalarının katılımıyla kümülatif çevresel etki değerlendirmesi yapmayı planlamakta mıdır?
12. Cudi, Gabar, Besta ve çevresini kapsayan ekolojik bütünlüğün korunmasına yönelik özel bir havza koruma ve rehabilitasyon programı hazırlanmakta mıdır?
13. Bu tesisin faaliyetlerinin çevre ve halk sağlığı üzerindeki etkileri nedeniyle yeniden değerlendirilmesi, kapasite sınırlaması getirilmesi veya faaliyetinin kısmen ya da tamamen durdurulmasına yönelik bir çalışma yürütülmekte midir?
14. Sorumluluğu bulunan işletmeler ve kamu görevlileri hakkında idari veya adli soruşturma başlatılmış mıdır? Başlatılmış ise mevcut durumu nedir?
15. Bölgede oluşan çevresel zararların giderilmesi, rehabilitasyonu ve izlenmesine yönelik belirlenmiş bir takvim bulunmakta mıdır? Varsa bu takvim nedir?
16. Bakanlığınız, söz konusu iddialar kapsamında bölgede acil ve yerinde inceleme başlatacak mıdır?